

Georgien 2004

Af Skovfoged Torben Ravn, A/S Plantningsselskabet Sønderjylland

Med støtte fra "Statsskovfoged Niels Frederik Nielsens og hustru Hansine Nielsens rejselegat" deltog jeg som juletræsproducent i Hedeselskabets årlige evaluering af koglehøsten i Georgien.

Turen blev gennemført i et nært samarbejde med frøfirmaet Flora i Tbilisi i august måned 2004.

Formålet med rejsen var at besøgte de områder i Ambrolauri og Borshomi, hvor Hedeselskabet høster frø. Derudover ønskede jeg med turen at danne mig et indtryk af sikkerheden omkring herkomstcertificeringen for de frøpartier, som Hedeselskabet importerer fra Georgien.

Turens deltagere var: Frøchef Poul Elgaard, Hedeselskabets Skovfrøsektion, Skovfoged Jens Rasmussen, Hedeselskabets Driftscenter Sorø samt undertegnede.

Lidt om landet

Med sine 70.000 kvadratkilometer er Georgien næsten dobbelt så stort som Danmark. Landet har ligesom vort ca. 5 millioner indbyggere, og deraf lever 1,5 million i hovedstaden Tbilisi. Efter Sovjetunionens sammenbrud blev den selvstændige stat Georgien proklameret i november 1990. De efterfølgende år var forholdene præget af store uroligheder. Der var

Deltagerne står med udsigt til Tlugi-skråningen, fra venstre: Poul Elgaard, Torben Ravn og Jens Rasmussen. Foto: Poul Elgaard.

således regulær borgerkrig i perioden 1990-92, og mens vi opholdt os i landet i august 2004, var der igen uroligheder i 2 af landets 5 provinser. Efter vor hjemkomst var vi via TV vidne til gidseldramaet i Beslan – en aktion som synes at have til formål at sætte hele Kaukasus i brand.

Georgiens nye præsident Sakrasvili ønsker landet tættere knyttet til USA og Europa, men stærke kræfter ser fortsat Georgien som en del af Rusland. Landet mangler venner i Vesten, og landet mangler frem for alt en tro på fremtiden. Infrastrukturen er ødelagt, og befolkningen kæmper dagligt for at overleve i deres nedslidte byer. Indkomsterne er meget lave. Som eksempel kan det nævnes, at en skolelærer i Georgien tjener en månedsløn,

som svarer til, hvad en dansk lærer tjener på en time! I et sådant samfund er der god grund for korrupsion og mafiavirksomhed.

Betydning for os

Hvad betyder alt dette for os som juletræsdyrkere i Danmark?

Vi er nødt til at gøre os klart, at vore vigtigste frøkilder befinder sig i et politisk meget ustabil land. Først når Georgien bliver stærkere knyttet til Europa, kan vi vide os sikre. Perioder med borgerkrig vil kunne medføre, at importen af frø standser. Da holdbarheden for nordmannsgranfrø er kort, kan det betyde, at vi i sådanne situationer må nøjes med at høste frø i Tyrkiet og Danmark

Shaori-søen i Ambrolauri set fra Tlugi-skråningen. Foto: Jens Rasmussen.

Gennemskårne kogler fra Ambrolauri Tlugi. Foto: Poul Elgaard.

Hedeselskabets frølade i Ambrolauri. Foto: Poul Elgaard.

Ambrolauri

Ambrolauri er Hedeselskabets primære indhøstningsområde i Georgien. Under vort ophold i området i første halvdel af august (uge 33) kunne vi konstatere, at der var en frøsætning lidt under middel i de fleste bevoksninger. Imidlertid var der tale om en vellykket bestøvning, så alle parter så frem til en fornuftig høst i sidste halvdel af september måned.

Med Hedeselskabets samarbejdspartner, firmaet Flora, blev det nøje aftalt, hvilke mængder og fra hvilke områder på Tlugi-skråningen, der skulle plukkes kogler fra i 2004. Samtidig blev det præciseret, at der kun måtte høstes i den periode, hvor Poul Elgaard var til stede for at modtage koglerne i Hedeselskabets egen frølade.

Når høsten går i gang, indsamler plukkeholdene koglerne i Hedeselskabets sække fra

de områder, hvor der er aftalt indhøstning. Hver aften bliver dagens høst afleveret ved kogleladen, hvor Poul Elgaard er til stede, og forestår indvejningen.

Sikkerhed og fremtiden

Opholdet i Ambrolauri var for mig en positiv oplevelse. Selvom der er tale om naturskove, så forekom de områder, hvor der blev høstet frø, mig ensartede og med gode muligheder for frøhøst i rigtig mange år endnu. Aldersklassfordelingen er dog noget skæv, idet de fleste træer er mellem 70 og 100 år. En forsigtig plukhugst i den ca. 750 ha store frøbevoksning kunne givetvis afhjælpe dette problem. Påfaldende var bevoksningernes gode sundhedstilstand. Der var ingen problemer med lus, mider, røde nåle eller gødningmangel! Måske har vi her endnu noget

at lære i kæden fra frø til juletræ.

Omkring sikkerheden var jeg imponeret over den indsats, som Hedeselskabet her yder. Besigtigelse og indgåelse af aftaler i august – tilstedeværelse under høst i september og igen tilstedeværelse ved afhentning af de plomberede koglesække i december. Selve klængningen af koglerne foregår i Danmark. Det opfatter jeg også som en sikkerhed for, at der ikke kommer "tillægsfrø" i sækkene.

Borshomi

Borshomi Skovdistrikt er en anden vigtig frøkilde for Hedeselskabet i Georgien. Her er Nedzvi skovpart det største indsamlingsområde. Skovparten er på ca. 5.000 ha og omfatter en dejlig naturskov bestående af nordmannsgran, fyr, gran og bøg samt en masse buske og planter, som vi kender fra

Frøsætningen i naturskoven i Tlugi vurderes. Foto: Poul Elgaard.

Danmark. Området strækker sig fra højder på 800–1.600 m over havet. De lavest liggende bevoksninger finder man i nærheden af byen Akhaldaba, hvor Hedeselskabet henter sit frø fra. Det er det lokale skovdistrikt, som her står for kogleplukningen, men også i dette område udfører Hedeselskabet kontrolbesøg i høstperioden.

Årets frøsætning var mindre end i Ambrolauri, og da der i disse år samtidig foregår en meget intensiv hugst af tømmer i Nedzvi, syntes mulighederne for frøhøst her vanskelige i de kommende år. På vor tur rundt i Borshomi så vi desværre mange bjergskråninger, som var totalt ryddet for gammel nordmannsgran. Selv om der overalt var en frodig selvfornyelse undervejs, vil det i sådanne områder ikke være muligt at plukke frø i en meget lang årrække.

Sikkerhed og fremtid

Den voldsomme hugst af tømmer er en klar trussel mod forsyningsikkerheden for frø fra Borshomi. Det er ærgerligt, for på mange områder synes denne proveniens mere interessant end Ambrolauri. Det er velkendt, at Borshomi juletræer er langt smallere end Ambrolauri, og da kun ganske få markeder i dag stadig efterspørger det brede træ, bør fremtidens proveniens hedde Borshomi. Det var da også tydeligt, at de frøbærende træer i området var langt smallere i deres kroneform end tilsvarende træer i Ambrolauri. Jeg kan derfor kun opfordre Hedeselskabet og andre frøimportører til at holde fast i Borshomi-proveniensen og eventuelt træffe aftale med de georgiske myndigheder om sikring af gode frøbevoksninger mod tømmerhugst.

Konklusion

De næste mange år er vi afhængige af import af frø fra Georgien. De danske importører gør en stor indsats for at sikre denne import, selv om der til tider hersker kaotiske tilstande i landet. Vi købere af frø og planter må støtte disse seriøse importører ved kun at købe deres frø. Derudover er arbejdet med at få etableret gode danske frøkilder vigtigt. Naturskove i Georgien kan bruges i den nuværende situation, men danske frøkilder må være fremtiden.

Voldsom tømmerhugst i Nedzvi. Foto: Poul Elgaard.

REVIRA “Det usynlige hegn”

- REVIRA** beskytter dine træer mod vildtskader på en billig, nem og miljøvenlig måde.
- REVIRA** er ugiftigt, uden tilsætningsstoffer og en behandling holder ca. 6 måneder.
- REVIRA** fås mod vildt, ræv og smådyr i 2, 4 og 15 l. spande. 15 l. rækker til 1000 m. i 2 m. bredde. 15 l. koster 1.116 kr. excl. Moms.

.....

REVIRA forhandles af **LEMBERG ApS** og nærmeste forhandler anvises på telefon 7022 3240 eller lemborgaps@get2net.dk

L. K. Skovservice

v/ skoventreprenør Lars Kildsgaard

Totalentreprise:
Skovbrug og juletræer

Speciale:
Grenknusning/rodfræsning

Tlf. 86 84 81 33 • Fax 86 84 81 77 • Biltlf. 40 18 44 81
E-mail: lkskovservice@mail.tele.dk • Engetvedvej 3 • 8653 Them